

Til: Deltakere på SOS 2001: Moderne sosiologisk teori.

Fra: Ragnvald Kalleberg

Om: Talehandlinger og livsverden. Handlings-teori.

Tid/sted: Tirsdag 11/11-03, kl. 12.15-15. Aud. 1, ES.

Mulighet for spørsmål.

## **HANDLINGER, TALEHANDLINGER, SPRÅKLIG FORMIDLET SAMHANDLING OG LIVSVERDEN.** (Habermas)

Lese Layder omiggen om Habermas.

Noen allmenne betraktninger om analyse av talehandlinger. 1) Syntakssemantikk-pragmatikk. 2) Universalpragmatikk. 3) Lokusjon og illokusjon; meningsetablering og forholdsetablering (*locution, illocution*). 4) Kontingent. I moderne logikk sies påstander som hverken er tautologier (alle ungarer er ugifte) eller selvmotsigelser (han er en gift ungar) å være kontingente påstander (Per er ungar; gyldigheten avhenger av de faktiske forhold).

### **I. Håndtere og kommunisere** (resultaterrett handling vs. talehandling)

- Tale versus handle.
- Kommunikativ versus strategisk handling.

### **II. Formalpragmatisk betydningsteori og sosiologisk handlingsteori.**

- Den pragmatiske vending i betydningsteorien.
- Fra sosial handling til sosial orden (livsverden som bakgrunn).

### **III. Livsverden og tredjepersonsinstilling**

- Den formalpragmatiske forestilling om livsverden.
- Samfunn som symbolsk strukturert livsverden.

## **HANDLINGSTEORI (RV, NF OG KH). (Joas & Beckert).**

RV= rasjonelle valg (som Coleman- arven fra Smith).

NF= normative føringer (som Parsons- arven fra Durkheim)

KH= kreativ (skapende) handling (som Joas- arven fra Mead)

1. Innledning

2. Handlingsrasjonalitet. Underforståtte antakelser i teleologisk handlingsteori.

- Intensjonalitet
- Kroppslighet
- Selvbestemmelse (egenkontroll, individets autonomi i forhold til andre)

3. Handlingers ramme (kontekst; *action frame of reference*).

4. Anvendelse i konkrete situasjoner: samarbeid og nyskaping i arbeidslivet.

5. Konklusjoner (svar; her bare en avslutning).

